

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 7^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1939

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1940

Ἦ ἀκαδημαϊκὸς **Γεώργιος Σωτηρίου** τυχὸν τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας τῆς Ὀλομελείας, ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὸ ἔτος 1940.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1940

Ἐξελέγησαν:

α. Ὁ ἀκαδημαϊκὸς **Κωνσταντῖνος Μαλιέζος**, τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν.

β. Ὁ ἀκαδημαϊκὸς **Ἰωάννης Καλιτσουνάκης**, τῆς τάξεως τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

γ. Ὁ ἀκαδημαϊκὸς **Γεώργιος Στρέϊτ**, τῆς τάξεως τῶν Ἠθικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν ἐπιστημῶν.

ΠΛΗΡΩΣΙΣ ΕΔΡΩΝ

Ὁ **Πρόεδρος** προκηρῦσσει τὴν πλήρωσιν μιᾶς τακτικῆς ἔδρας τῶν Ἐφηροσμένων Θετικῶν ἐπιστημῶν (Γεωργικαὶ καὶ Δασικαὶ ἐπιστῆμαι) καὶ προσκαλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ὑποβάλωσι τοὺς οἰκείους τίτλους καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 7^{ης} Φεβρουαρίου 1940.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ **Γενικὸς Γραμματεὺς** παρουσιάζει τὸν β' τόμον τῶν «Ἀναλέκτων» τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Θεοφίλου Βορέα, — ἀφιερούμενον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της — καὶ ἐξαίρει αὐτόν.

Ὁ **Γρηγ. Ξενόπουλος** εἰσηγεῖται περὶ τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος βιβλίου τῆς

κυρίας Βαρβάρας Θεοδοροπούλου-Λιβαδά, «*Αγγελική Πάλλη Βαρθολομαίη*» διὰ τῶν ἐξῆς:

Παρουσιάζω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἓν νέον ἱστοριοφιλολογικὸν βιβλίον πραγματικῶς ἀξιόλογον. Εἶναι ἡ «*Ἀγγελική Πάλλη Βαρθολομαίη*», βιογραφική, βιβλιογραφική καὶ κριτικὴ μελέτη τῆς κυρίας Βαρβάρας Θεοδοροπούλου Λιβαδά. Ἡ συγγραφεὺς ἀνέλαβε νὰ μᾶς γνωρίσῃ μίαν ἄγνωστον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ κατ' ὄνομα μόνον γνωστὴν Ἑλληνίδα ποιήτριαν, ἡ ὁποία ἔδρασε καὶ ἐδοξάσθη εἰς τὴν Ἰταλίαν, πληρώσασα μὲ τὸ ὄνομά της ὀλόκληρον σχεδὸν τὸν ΙΘ' αἰῶνα, ὀνομασθεῖσα Δεκάτη Μοῦσα καὶ θεωρηθεῖσα ὡς ἡ μεγαλυτέρα εὐρωπαϊα λογία τῆς ἐποχῆς της.

Ἐκ τῆς πολυσχιδοῦς ἠπειρωτικῆς οἰκογενείας τῶν Πάλληδων, τῆς ὁποίας γενάρχης ὑπῆρξεν ὁ ἄρχοντας τῆς Παραμυθιάς Εὐστάθιος (1400) καὶ νεώτεροι ἀπόγονοι ὁ στρατηγὸς Ἀγαμέμνων καὶ ὁ συγγραφεὺς Ἀλέξανδρος, ὁ γνωστότατος δημοτικιστής, ἡ Ἀγγελικὴ Πάλλη ἐγεννήθη εἰς τὸ Λιβόρον τὸ 1798 ἀπὸ πατέρα Παναγιώτην Πάλλην, πλούσιον καὶ φιλόπατριν ἔμπορον, διακριθέντα εἰς τὴν τσοκανικὴν ἐκείνην πόλιν καὶ εἰς τὴν ἀνθοῦσαν τότε ἑλληνικὴν της κοινότητα, καὶ μητέρα τὴν ὠραίαν Δωροθέαν-Χρυσανγὴν Γεωργῆ ἀπὸ τὴν Μονεμβασίαν.

Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν πατέρα της, κατόπιν ἐφοίτησεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον τῆς κοινότητος καὶ τέλος εἰς τὸ Ἀνώτερον Παρθεναγωγεῖον τοῦ Λιβόρονου, ὅπου ἐξέμαθε τὴν Ἰταλικὴν. Ἀλλ' ἀπὸ τὰ ποιήματά της—καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ ἀπὸ μαθήτρια—ἀρκετὰ εἶναι γραμμένα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Εἶχε ζωηρὸν πάντοτε τὸ ἑλληνικὸν αἶσθημα εἰς τὴν ψυχὴν της καὶ πολλὰ ἑκατομμύρια λιρετῶν, ἀπὸ τὴν μεγάλην της περιουσίαν, προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός της. Ἀλλὰ μόνον τὰ ἰταλικά της ἔργα τὴν ἐδόξασαν. Ἐγραψε λυρικά ποιήματα, τραγωδίας, μυθιστορήματα καὶ παντοίας μελέτας, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἄνω τῶν 70 τόμων. Ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς θεωρεῖται ἡ ἑλληνικῆς ὑποθέσεως τραγωδία «Θυέστης», ἡ ὁποία ἐπαίχθη καὶ ἀνετυπώθη πολλάκις. Πρὸς τὴν λογοτεχνικὴν ἰδιοφυΐαν καὶ τὴν μόρφωσιν, συνδυάζουσα ὠραιότητα καὶ χάριν, ἡ Ἀγγελικὴ Πάλλη ἐθανυμάζετο καὶ ἐξυμνεῖτο ἀπὸ τοὺς κορυφαίους λογίους τῆς ἐποχῆς της, Ἰταλοὺς καὶ ξένους, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Λαμαρτῖνον—ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων, ἀπὸ τὸν Γεώργιον Ζαλοκώσταν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Ραγκαβῆν, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ἄλλωστε καὶ πολλοὶ ἄλλοι, τὴν εἶχαν ἐρωτευθῆ. Ἀλλ' ἡ Ἀγγελικὴ προετίμησε τὴν μόνην ἀγάπην τῆς ζωῆς της, τὸν νεαρὸν κορσικανὸν ἀριστοκράτην Ἰωάννην-Παῦλον Μπαρτολομέϊ. Ἐζησε μαζί του εὐτυχῆς ἕως τὴν ἀποφράδα ἡμέραν ποὺ τὸν ἔχασε, πολεμοῦντα καὶ θνήσκοντα ὑπὲρ τῆς ἰταλικῆς ἐλευθερίας. Ἄν καὶ νεωτάτη, δὲν ὑπανδρεύθη πλέον, ἀφιερωθεῖσα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ μόνου της υἱοῦ, εἰς τὴν φιλολογικὴν της ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν μεγάλην κοινωνικὴν της δρασίαν. Εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν ἀπέθανε

τὸ 1875, ἔτυχε δὲ τοιούτων τιμῶν, ὁποίων οὐδεμία ἄλλη γυναικεία προσωπικότης οὔτε εἰς τὸ Λιβόρνον, οὔτε εἰς ὅλην τὴν Ἱταλίαν. Τὰ ἔργα της δὲν ἔχουν βέβαια τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον εἰς αὐτὰ οἱ σύγχρονοί της. Ἀλλὰ καὶ σήμερον μερικὰ ἀνατυπώνονται, περιλαμβανόμενα κυρίως εἰς συλλογὰς, ἢ ἀνθολογίας, καὶ ἡ ἑλληνὶς ποιήτρια ἔχει ἀναμφισβητήτως τὴν θέσιν της εἰς τὴν ἰταλικὴν λογοτεχνίαν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Αὐτὴν τὴν ἔξαιρετικὴν γυναῖκα ἀνέλαβε νὰ μᾶς γνωρίσῃ ἡ κυρία Θεοδωροπούλου-Λιβαδά. Τὸ βιβλίον της, ὀγκῶδες, πολυτελὲς καὶ εἰκονογραφημένον, περιέχει λεπτομερῆ βιογραφίαν, πλήρη βιβλιογραφίαν, τὰ κυριώτερα τῶν κατὰ καιροὺς γραφέντων περὶ τῆς βιογραφουμένης, μετάφρασιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν πολλῶν αὐτῆς ἔργων, καὶ κριτικὴν ἀνάλυσιν σχεδὸν ὅλων. Ἡ κριτικὴ αὐτὴ εἶναι ἴσως πολὺ ἐνθουσιώδης. Ὁ ἐνθουσιασμὸς μάλιστα τῆς βιογράφου ἐπηρεάζει καὶ τὸ ὕφος της. Θὰ ἠθέλαμεν μίαν κριτικὴν ἀντικειμενικωτέραν, θετικωτέραν καὶ περιορισμένην εἰς τὰ πράγματα. Ἀλλὰ καὶ οὕτω τὸ βιβλίον εἶναι πολύτιμον διὰ τὰς πληροφορίας του, τὰς ὁποίας πολὺ ἐκοπίασε διὰ νὰ συλλέξῃ ἡ κυρία Θεοδωροπούλου-Λιβαδά ἀπὸ βιβλιοθήκας καὶ ἀρχεῖα, καὶ εἰς τὴν Ἱταλίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ.—Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν*, ὑπὸ *Μιχαὴλ Στεφανίδου*.

Ἡ εἰδικὴ κριτικὴ ἔρευνά μου ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐν γένει φυσιογνωστικῶν κειμένων —πρώτη τοιαύτη ἔρευνα πολλοῦ εἰς terra incognita—ἔδωσε (ὡς λέγει ὁ ἐν *Μονάχῳ* καθηγητῆς F. Dölger)¹ «πλούσια τάποτελέσματά της» καὶ «δὲν παρέλειψε τίποτε (ὡς προσθέτει ὁ ἐν *Παρισίοις* καθηγητῆς H. Puech)² πρὸς τὴν διαφώτισιν τῆς ἀρχαίας ἐπιστήμης, ἣτις ἐντεῦθεν ἔγινε κτῆμα τοῦ ἐρευνητοῦ της». Ἡ κριτικὴ μου δ' αὐτῆ ἔρευνα τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν στενωῶς ἠνωμένη μετὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων ὡς περιλήψων τῶν ὀρισμῶν, οἵτινες συναποτελοῦν τὴν κατ' οὐσίαν περίληψιν τῆς ἐπιστήμης, μετὰ ἔφερον εἰς τὴν ἀλληλοσχετικὴν ἐρμηνείαν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς νεωτέρας (ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως) ἐπιστήμης καὶ ἐντεῦθεν καὶ εἰς τὰ ἐξῆς γενικώτερα συμπεράσματα: α'. Ὅτι ἡ ὅλη νεωτέρα ἐπιστήμη στενωῶς συνδέεται πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην καὶ φιλοσοφίαν ὄχι μόνον κατὰ φυσικὴν ἐξέλιξιν μετὰ τὴν συναιτιώδη συνεχῆ συνάφειαν τῆς ἑλληνικῆς γνώσεως πρὸς τὴν νεωτέραν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τέχνην,

* Συνεδρία τῆς 2 Νοεμβρίου.

¹ *Philologische Wochenschrift*, 46, 1926, σ. 611, στ. 2.

² *Revue des études grecques*, XLV, 1932, σ. LXXII-LXXV.